

Kaarma valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH)

PROGRAMM

(heaks kiidetud: 03.09.2007 Saaremaa Keskkonnateenistuses, sisaldab ettepanud täiendusi)

1. KSH ulatus ja teostamine

Kuna strateegiline planeerimisdokument on Kaarma valla üldplaneering (algatatud volikogu otsusega nr. 68, 26.10.2000), siis hõlmab KSH kogu Kaarma valla territooriumi (391 km²) ja sellega vahetult külgnevat mereala. Eeldatavasti ei ulatu planeeringuala mõjutsoon oluliselt väljaspoole, avaldades eelkõige inimeste, kaupade, teenuste jne. liikumises naaberomavalitsustesse ja kaugemale.

Üldplaneeringut koostab ning KSH koostamise korraldaja on Kaarma Vallavalitsus – Marientali 27, Kuressaare 93815 (kontaktisik: Peeter Arikas – 45 20 458).

Üldplaneeringu **KSH koostaja** on Andres Tõnisson (KMH0064): Äigrumäe 19, 74001 Viimsi, Harjumaa. Tel: 60 999 40, 553 2515, e-post: leetva@online

Üldplaneeringu menetlemine on kestnud ligi seitse aastat, mille jooksul on tehtud ka mitmeid keskkonnamõju-alaseid uuringuid ja ekspertiise (Nasva-Järve piirkonna sotsiaal- ja puhkemajanduslik hinnang, Mändjala ranniku kaitse ja taastamise hinnang), Saaremaa prügila asukohavalik jt.. Üldplaneeringule on tehtud (2002) ka strateegilise keskkonnamõju eelhindamine (E-Konsult), mis vastas tookord kehtinud *planeerimis- ja ehitusseaduse* nõuetele. Alates 2003 jaanuarist kehtima hakanud *planeerimisseadusest* ei olnud KSH üldplaneeringu puhul kohustuslik, küll aga muutus ta uuesti kohustuslikuks koos *keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* jõustumisega aprillist 2005. Selle kohaselt tuleb hinnata ka üldplaneeringute võimalikku

keskkonnamõju, juhul kui planeering kehtestatakse pärast 2006. aasta 21. juulit.

Käesolev KSH ei toimu seega planeeringuga paralleelselt vaid hindab planeeringulahenduse elluviimisega kaasneda võivat keskkonnamõju. KSH alusel saab planeeringulahendust korrigeerida. Üldplaneeringu eskiisi on jooksvalt uuendatud, KSH aluseks on eskiis seisuga: mai 2007. Arvestatud on ka veel kehtestamata maakondlikke teemaplaneeringuid (rohevõrgustik ja väärtuslikud maastikud).

2. Üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Üldplaneeringu üldised eesmärgid on kirjeldatud *planeerimisseaduses* (§ 8 lg 3). Konkreetselt Kaarma valla üldplaneeringu elluviimisega võivad kaasneda ja vajavad analüüsimist alljärgnevad keskkonnaküsimused:

2.1. Üldised (kogu valla) küsimused:

- Olemasolev ja prognoositav keskkonnakoormus: elanike arv, algatatud detailplaneeringud, taotletud/saadud ehitusload. Riigi, valla ja eraettevõtluse võimalikud tulevikukavad ja arendamise võimalused. Põllumajanduse arenguvõimalused.
- Arendusalade ruumiline määramine. Koos alternatiivsete võimaluste kaalumise ja vajalik selgitada kuidas peaksid arendusalad (elamuehitus, kaubandus, tööstus) paiknema suuremate teede, Kuressaare linna, rohevõrgustiku ja ranna suhtes. Strateegiliste valikutena on siin võimalik arendustegevusi koondada näiteks Kuressaare vahetusse naabrusesse, piki Kuivastu või mõnda teist maanteed, olemasolevate tiheasustuspiirkondade või külasüdamete lähipiiresse.
- Arendustegevust suunavate keskkonnatingimuste (sh kaitsealad) kirjeldamine ja nende võimalik mõjutamine üldplaneeringujärgselt. Hinnang keskkonnariskide olemasolule (eelkõige üleujutused ja rannakahjustused, metsade taandumine elamuehituse ees).
- Ehitustingimuste määramine miljööväärtuslikel aladel
- Arendustegevust mõjutavate sotsiaalsete tingimuste (lasteaiad, koolid, kultuuriasutused jne) olukord ja vastavate teenuste kättesaadavus. Täpsustamine, mida muudab siin üldplaneeringu kehtestamine.

- Üldplaneeringu roll valla arengu tasakaalustamises ning nõ ääremaastumise leevendamine.
- Detailplaneeringute vajaduse analüüs.
- Võimalikud ettepanekud riiklike kaitsealade laiendamiseks/vähendamiseks või siis kohalike kaitsealade loomiseks.

2.2. Konkreetsed ehk paikkondlikumad küsimused:

- Ehitustingimuste määramine Mändjalas ja Keskrannas: millises ulatuses ja millistel tingimustel. Põhiline valik: piirdumine vaid algatatud detailplaneeringute elluviimisega, lausaline ehitusala, vahepealsed variandid.
- Ehitustingimuste määramine Muratsis: millises ulatuses ja millistel tingimustel. Põhiline valik: hoonestuse paigutuse küsimus küla tuumiku ja sadama suhtes.
- Ehitustingimused Kuivastu maantee-ääres: Valikud: ärimaa, roheala, variandid.
- Ranna piirangu- ja ehituskeeluvööndi täpsustamine Mändjala, Kudjapel ja Muratsis.
- Ranna piirangu- ja ehituskeeluvööndi ning ehitustingimuste täpsustamine Abruhal, Kasselaiul ja Vahasel.
- Kalda piirangu- ja ehituskeeluvööndi täpsustamine Nasva jõel. Kalakasvatuse ja paadisadama rajamise perspektiiv Nasva küla Luha maaüksusel.
- Pähkla-Unimäe piirkonna sobivus tiheasustuse või tuulegeneraatorite asupaigana. Paduri järve looduskaitse alla võtmise vajadus.
- Uduvere võimaliku maakondliku prügila asukohana.

Üldplaneeringu võimaliku mõju hindamisel **Natura 2000 võrgustiku** aladele (milliseid Kaarma vallas, arvestades ka loodus- ja linnualade kattuvust, on eraldi nimetusega 21) arvestatakse ala kaitse-eesmärki, struktuuri ja funktsiooni ning juhitudakse Loodusdirektiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigetest 3 ja 4, vastavalt asjakohasele juhisele¹.

Piiriülene keskkonnamõju Kaarma valla üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne.

¹ Peterson, K. (koost.) Juhised loodusdirektiivi artikli 6 lõigete 3 ja 4 rakendamiseks Eestis. Säätva Eesti Instituut, 2006, 61 lk.

3. Isikud ja asutused keda üldplaneeringu elluviimine võib mõjutada

<i>Isikud või asutused</i>	<i>Huvi iseloom</i>	<i>Kaasamine</i>
Valla elanikud, maaomanikud, ettevõtjad	Elukeskkonna, kinnisvara, ettevõtluse väärtustamine	Teavitamine ajalehes Oma Saar, Ametlikes Teadaannetes, valla kodulehel.
Vallavolikogu ja vallavalitsus	Avaliku huvi kaitsmine ja säästev areng	Eraldi teavitamine pole vajalik, on protsessis osaline
Saare Maavalitsus	Maakonna tasakaalustatud areng, olemasolevate strateegiatega ja planeeringute elluviimine	Teavitamine KSH algatamisest ja programmi /aruande arutelust
Saaremaa Keskkonnateenistus	KSH järelvalve. Üldiste keskkonnatingimustega arvestamine	Teavitamine kirjaga, seisukoha küsimine KSH programmi koostamisel. Teavitamine KSH programmi/aruande arutelust
Riikliku Looduskaitsekeskuse Saare Region	Kaitsealade kaitse korraldamine, riikliku looduskaitsepoliitika praktiline elluviimine	Teavitamine KSH algatamisest ja programmi /aruande arutelust
Eesti Keskkonnatühenduste Koda	Vastavalt KeHJS-i § 37-le esindab avaliku huvi tagamisel valitsusväliseid keskkonnaprganisatsioone	Teavitamine KSH algatamisest ja programmi /aruande arutelust (e-kiri)
Keskkonnaministeerium	Otsustaja ranna ja kalda ulatuse vähendamise juhtudel, kooskõlastaja riikliku tähtsusega maavarade küsimustes	Teavitamine KSH algatamisest ja programmi /aruande arutelust
Kultuuriministeerium	Riikliku kultuuripoliitika elluviimine	Teavitamine KSH algatamisest ja programmi /aruande arutelust
Muinsuskaitseamet	Tegevuslubade kooskõlastaja muinsuskaitse all olevate objektide puhul	Teavitamine KSH algatamisest ja programmi /aruande arutelust

4. Programmi kohta kuni 28.03.2007 esitatud ettepanekud, vastuväited ja küsimused (alljärgnevalt: täpsustused)

Täpsustuse esitaja	Täpsustuse sisu	Arvestamine või mitteamestamine
OÜ Valklar – 1	Pähkla-Unimäe sobivus arenduseks, Paduri järve kaitse vajadus	Arvestatud
OÜ Valklar – 2	KSH programmi ei tohi kinnitada kuna avalikul väljapanekul ja arutelul polnud näha ÜP eskiisi	Arvestatud. KSH programmi täiendav avalik väljapanek ja arutelu toimusid
OÜ Lipimätas	Nasva jõe soodi puhastamise vajadus paadisadama tarvis, kalakasvatuse võimalikkus Luha maaüksusel	Arvestatud
Kultuuriministeerium	Ettepanek nimetada huvitatud asutuste (p. 3) seas Muinsuskaitseamet ja Kultuuriministeerium	Arvestatud
Saare Maavalitsus	Sisulised planeerimislikud ettepanekud, mis on juba programmis kirjas (va. jäätmeohidla teema)	Arvestatud
KSH programmi avalikel aruteludel osalejad	Keelelised küsimused, Natura alade hindamise küsimused jne. (protokollid: 28.03.2007 ja 11.06.2007)	Arvestatud

Kirjalikult esitatud täpsustused ja vastused (va vastus Saare Maavalitsusele) olid lisatud KSH programmi kavandile selle esmakordsel (19.04.2007) esitamisel Saaremaa keskkonnateenistusele. Vastus Saare Maavalitsusele on lisatud käesolevale programmi kavandile.

5. Programmi kavandi koostanud eksperdi andmed

Vastavalt KEHJS § 34 lõikele 3

Andres Tõnisson:

- Geograafia teadusmagister, 1996 – Tartu Ülikool
- Keskkonnamõju hindamise ja planeerimisalane kogemus 1997 aastast. Keskkonnaekspert (KMH0064)
- Maakonnaplaneeringu koostamises osalemine: Harjumaa väärtuslikud maastikud ja rohevõrgustik. E-Konsult, 2001-2002.
- Osaüldplaneeringute KSH-d (Pühalepa, Emmaste, Käina, Jõelähtme)
- Detailplaneeringute KSH-d (Leisi, Kihelkonna, Kuressaare, Tallinn, Kuusalu)

Täpsem ülevaade eksperdi töökogemusest strateegilise planeerimisega seotud valdkondades on Saaremaa keskkonnateenistusele esitatud eraldi 19.04.2007.

6. KSH ja selle tulemuste avalikustamise ajakava

Etap		Aeg		Teatamise koht või viis
Algatamine	Algatamine	31.01.2007		Vallavolikogu otsus nr. 10
	Algatamisest teatamine			AT – 13.02.2007 Oma Saar – 08.02.2007
Programmi koostamine	koostamine	01.02.	kuni 7 kuud	+ seisukoha saamine Saaremaa Keskkonnateenistusele (26.02.)
	seisukoha küsimine	+30 päeva		
Programmi avalikustamine	Programmi avalikustamisest teatamine	7 päeva ette		AT – 07.03.2007 Oma Saar – 06.03.2007 elektrooniline või lihtkiri (p. 3)
	Programmi avalik väljapanek	13-27.03.		Paberkujul vallamajas Elektrooniliselt valla veebilehel
	Programmi avalik arutelu - 1	28.03.		vallamajas
	Programmi heakskiitmiseks esitamine - 1	19.04.		Kirjalikult Saaremaa Keskkonnateenistusele, kelle vastuses (03.05.) soovitakse programmi heakskiidu eeldusena ÜP eskiisi täpsustamist

	Programmi täiendavast avalikust väljapanekust teatamine	7 päeva ette	AT – 18.05.2007 Oma Saar – 22.05.2007 Elektrooniline või lihtkiri (p. 3)
	Programmi avalik väljapanek	28.05.- 08.06.	Paberkujul vallamajas Elektrooniliselt valla veebilehel
	Programmi täiendav avalik arutelu - 2	11.06.	Kaarma vallamajas
	Programmi heakskiitmiseks esitamine - 2	19.07.	Saaremaa Keskkonnateenistus (06.08.) ei kiida programmi heaks (KeHJS § 36 lg. 3) ja soovib selle täpsustamist
	Programmi heakskiitmiseks esitamine - 3	24.08.	Kirjalikult Saaremaa Keskkonnateenistusele
Programmi heakskiitmine		14 päeva jooksul	Saaremaa Keskkonnateenistus (03.09.)
Aruande koostamine			
Aruande avalikustamine	Aruande avalikustamisest teatamine	7 päeva ette	Koos üldplaneeringu avalikustamise teatega
	Aruande avalik väljapanek	21 päeva	Samal ajal üldplaneeringu avaliku väljapanekuga
	Aruande avalik arutelu		Samal ajal üldplaneeringu avaliku aruteluga
Aruande heakskiitmine ja keskkonnamõju seire meetmete kinnitamine		30 päeva jooksul	Saaremaa Keskkonnateenistus teatab liht- või tähtkirjaga

Programmi koostas:

Andres Tõnisson

03.09.2007